

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO

LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODEUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 180.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

NEMŠKO-AVSTRIJSKA CARINSKA UNIJA PROPADLA

Nemčija in Avstrija se odrekata medsebojni carinski zvezi — Dr. Curtius bo predlagal v evropski komisiji razširjenje pogajanj za sklepanje carinskih unij

Zeneva, 2. septembra. Dr. Curtius namerava podati v evropski komisiji izjavo, v kateri bo po vsej priliki ugotovil, da je treba nemško-stališče v vprašanju carinske unije po izreku mednarodnega razsodišča v Haagu upravičeno priznati kot pomožno sredstvo zoper gospodarske težave v Evropi. Nemška vlada namerava sedaj doseči carinsko unijo na širši podlagi, torej ne samo z Avstrijo in je tozadevno že uvedla pogajanja. Zaradi tega bo dr. Curtius v evropski komisiji začasno opustil nadaljnje razmotrivanje o nemško-avstrijskem carinskem načrtu.

Zeneva, 2. septembra. Avstrijski podkancler in zunanji minister dr. Schober je opustil namero, da bi že na večerajšnji zaupni seji koordinacijskega odbora podal izjavo, ki naj bi potrdila, da se avstrijska vlada glede na novi razvoj gospodarskih razmer v Evropi odrekata carinski uniji, ki bi bila omejena samo na Nemčijo in Avstrijo. Po zadnjih dogodkih z zunanjim ministrom dr. Curtiusom nemški in avstrijski zastopniki ne bodo podali te izjave v pododboru, temveč na javni seji evropske komisije in sicer šele potem, ko bo uradno objavljeno mnenje haškega razsodišča, ki opravičuje stališče Nemčije, obenem pa glede na ženevski protokol prepoveduje Avstriji, da bi se nadalje bavila z osnutkom carinske unije.

Izrek razsodišča v Haagu bi moral sicer odobriti še svet Društva narodov, vendar pa bo dr. Curtius že v evropski komisiji sprejel haaško sodbo za podlago novih načrtov, po katerih naj bi se pozvale vse vlade v Evropi, naj z dogovori o carinskih unijah pomagajo odstraniti trenutno krizo za oddajo blaga v evropskem gospodarstvu. Dr. Curtius bo pri tem povdarjal, da nemška vlada pri svojih dunajskih pogajanjih ni imela namena kršiti nobene pogodbe, kar so tudi mednarodni pravni strokovnjaki v Haagu izrecno potrdili, avstrijski delegat dr. Schober pa bo glede na nove proporce izjavil, da se Avstrija odrekata dunajski carinski uniji, kar se bo zgodilo v tej obliki, da bo Avstrija prenehala delovati za uresničenje načrta ožje carinske unije glede na razširjeno možnost sklepanja takih unij.

Pogajanja za kulisami so zelo živahna in jih v odsotnosti zunanjega ministra Brianda vodi bodoči berlinski francoski poslanik Francois Poncet. Kakor upajo, bo že danes gotova izjava, ki bo glede formulacije zadovoljila vse dele, da ne bi trpela pogajanja v finančnih komisijah. Med tem, ko sta se nemška in avstrijska delegacija posvetovali za kulisami, se je koordinacijski odbor bavil s šundijem problema žitnega presežka v srednji in vzhodni Evropi. Francois Poncet je podal o tem vprašanju izbrano poročilo, ki je bilo v splošnem odobreno. Nato se je razvila zanimiva razprava o vprašanju preferenčnih pogodb. Pri tej priliki je izrazil češkoslovaški delegat dr. Krofta pridržke glede zadnje pogodbe med Avstrijo in Madžarsko, ki krši pravice Češkoslovaške. Končno je bila na predlog nemških delegatov odobrena preferenčna pogodba Nemčije z Madžarsko in Rumunijo. Razprava je dokazala, da bo uvedba preferenčnih pogodb zadela v velike težave.

Troje strokovnjaških mnenj haaškega sodišča

Pariz, 2. septembra. O težkočah, s katerimi se imajo boriti sodniki haaškega razsodišča pri določitvi svojega strokovnjaškega mnenja glede nemško - avstrijske carinske unije, poroča Jules Sauerwein v »Matinu«, da so haaški sodniki imeli večeraj zopet več ur trajajočo sejo. Zdi se, da so različna naziranja tudi med manjšino, ki bo v okviru strokovnjaškega mnenja tudi objavila svoje stališče, zaradi česar se more računati s tremi strokovnjaškimi mnenji.

O razgovorih med francoskimi in avstrijskimi državniki, ki so se vršili večeraj pozno v noč, javlja Sauerwein, da se še ni dosegel sporazum. Vsekakor je preurajeno trditi, da bo Nemčija podala isto izjavo kakor Avstrija. Upajo, da bodo danes našli formulo, ki bo zadovoljila francosko javnost.

»Petit Parisien« meni, da bo avstrijski zunanji minister dr. Schober v četrtak pred evropskim komitejem podal izjavo o carinski uniji, v kateri bo poudarjal, da gre le za začasno odpoved Avstrije. Isti list piše, da taka izjava nekaterim delegacijam, zlasti francoskim, ne bo zadostovala.

Zeneva, 2. septembra. Svočrni razgovor med Francet Poncetom in dr. Curtiusom je prinesel napredek težavnemu vprašanju glede ureditve carinske unije. Besedilo izjave, ki bo podana o načrtu carinske unije, še ni izgotovljeno. Do odpovedi, kakor jo želijo francoski krogi, ne bo prišlo.

Razprave sveta DN

Zeneva, 2. septembra. AA. Na dnevnem redu sedanjega zasedanja sveta Društva narodov so samo vprašanja administrativnega značaja in manjše važnosti. Najvažnejši je še predlog brazilske vlade o ustanovitvi mednarodnega odbora za proučevanje go-bavosti. Večera je bilo predloženo poročilo gospodarskega odbora.

Sedanje zasedanje tega sveta je mnogo izgubilo z odsotnostjo angleškega ministra za zunanje zadeve lorda Readinga in francoskega ministra Brianda.

Manjšinsko vprašanje na Poljskem

Zeneva, 2. septembra. Manjšine na Poljskem so se zopet obrnile na Društvo narodov z dvema prošnjama, v katerih opisujejo položaj nemškega šolstva v kongresni Poljski in na bivšem pruskem ozemlju. Od prejšnjih 500 šol z nemškim učnim jezikom je ostalo odprtih samo desetina. Odbor trojice, ki proučuje te prošnje, se bo najbrže sestal takoj po zasedanju sveta Društva narodov.

Rumunska delegacija

Bukarešta, 2. septembra. Večera popoldne je odpotovala rumunska delegacija v Zenevu. Delegaciji napeljuje zunanji minister Ghica, ki ga bo doma v času njegove odsotnosti zastopal ministrski predsednik Jorga.

Delo nove angleške vlade

Redukcija ministrskih plač in poslanskih dnevnic — Sklicanje parlamenta bo bržkone odgodeno — Angleška vlada ne namerava izvršiti novih pobud v mednarodni politiki

London, 2. septembra. Na večerajšnji seji ministrskega sveta, so razpravljali o redukciji ministrskih plač, poslanskih dnevnic in uradniških plač. Domnevajo, da bo do konca tedna imela vlada še več sej in morda tudi po dve na dan.

Večera je se poleg seje ministrskega sveta, ki je bila posvetovalnega značaja, vršila tudi seja medstrankarskega vladnega odbora, na kateri je šlo za izpolnitev manj važnih rešitev. Med kandidati za ta mesta se omenja tudi Macdonaldov sin, delavski poslanec Malcolm Macdonald, ki je ostal zvest svojemu očetu in se je pridružil vladni večini.

Pri izdelovanju programa za štedenje je vlada zadela baje na znatne težave, zaradi katerih bo za 8. septembra nameravano sklicanje parlamenta najbrže odročeno za teden dni ali še več. Kakor se zdi, je vlada že sedaj trdno odločena, da bo zahtevala od parlamenta izredno pooblastilo za izvedbo programa za štedenje. V finančnih krogih govore, da bo guverner Angleške banke

Montague Norman podal ostavko, ko se bo vrnil iz Amerike. »Daily Herald« je baje zvedel iz zanesljivega vira, da se vlada v tekočem finančnem letu, ne bo zatekla k novim davkom in bo morda tudi primanjkljaja je krila iz zneskov, ki so določeni za amortizacijo blagajno.

London, 2. septembra. Diplomatski poročevalci »Daily Telegraph« objavljajo zanimiva poročila o zunanje-političnem programu nove angleške vlade. Nova angleška vlada ne namerava napraviti nobenih eksterkurzij na polju mednarodne politike. Rešile se bodo le tekoče zunanje politične zadeve. Mednarodnih konferenc v tem letu ne bo več. Vršila se ne bodo niti nameravana londonska konferenca sedmih držav o nemškem finančnem položaju. Tudi sklicanje konferenc o reparacijah in vojnih dolgovih ne pride v poštev.

Danes se je sestal kabinet k novi seji, na kateri bo razpravljalo o novem zvišanju davkov.

Blejski šahovski turnir

Partija Astaloš-Vidmar remis — Spielmann v premoči proti Kashdanu, Bogoljubov pa proti Flohru

Bled, 2. septembra. Večera so se odigrale samo prekinjene partije. Kakor smo poročali, je Vidmar izgubil napram Aljehinu, zmagal pa je nad Kostičem. Partija Kostič-Colle se je končala z zmago Belgijca, dočim sta dr. Tartakower in Spielmann remizirala. Flohr je porazil Kashdana, Američan je pa izgubil tudi drugo partijo proti Bogoljubovu.

Danes igrajo jugoslovenski moštri med seboj. Astaloš je igral proti dr. Vidmarju, že po 15 potezi sta se mojstra zedinila za remis. Zanimiva je partija Kostič-Pirc. Pirc je začel dobro in je bil v otvoritvi igre nekaj na boljšem, opoldne se je poslabšal položaj in ina Kostič upanje na zmago. Lepo in napeto partijo igra tudi dr. Tartakower in Colle. Colle je v začetku partije žrtvoval kmeta in si je ustvaril boljšo pozicijo. Dr. Tartakower je izjavil vašemu dopisniku, da je Colle mnogo na boljšem. Opoldne se je situacija zopet menjala v korist dr. Tartakoverja. Stolz in Niemcovič igrata precej zapleteno partijo, katere izida ni mogoče napovedati. Spielmann igra proti Kashdanu. Američan, ki že dva dni ni v formi, je tudi danes slabo začel, izgubil je kmeta in vse kaže, da bo Spielman partijo dobil. Maroszy se dobro drži napram Bogoljubovu, dr. Aljehin bo pa skoraj gotovo odločil partijo proti Flohru v svojo korist. Stanje po sedmem kolu in z današnjim remijem Astaloš-Vidmar je nastopno: dr. Aljehin 6½, Spielmann 5, Bogoljubov in dr. Vidmar 4½, Flohr, Kashdan in dr. Astaloš 3½, Colle-Kostič in Niemcovič 3, Maroszy, Pirc, Stolz in dr. Tartakower 2½.

Akcija nemških komunistov

Berlin, 2. septembra. AA. Komunistični poslanski klub je poslal predsedniku parlamenta pismo, v katerem zahteva takojšnje sklicanje nemške poslanske zbornice. O tem predlogu bo prihodnje dni sklepala odbor najstarejših poslancev.

Komunističen izgred pred sodiščem

Atene, 2. septembra. AA. Med razpravo pred tukajšnjim sodiščem proti direktorju in uredniku tukajšnjega komunističnega lista zaradi prestopka po tiskovnem zakonu (klevete pravosodnega ministra Adra-

masa) so skušali komunisti v dvorani napasti sodnika. Redarji so jih prišli in jih je sodišče takoj obsojilo po zakonu na temnico od 2 do 5 let.

Ruska zunanja trgovina

Moakva, 2. septembra. Po podatkih ruskega trgovinskega komisariata je bilo uvoženih tekom prvega polletja tekočega leta v Rusijo ogromna množica raznih strojev in blaga iz Nemčije, Italije in drugih držav. Blago je bilo dobavljeno na račun dolgoročnih kreditov. Tako je bilo uvoženih samo raznih industrijskih strojev za skoro 400 milijonov rubljev. V splošnem je bilo uvoženega v Rusijo za 517 milijonov rubljev blaga, dočim je znašal izvoz 366 milijonov rubljev.

Zdravstveno stanje naše šolske mladine

Iz delovanja državne šolske poliklinike v Ljubljani v letu 1930-1931

Ljubljana, 2. septembra.

Zdravju in normalnemu razvoju mladine je treba posvečati največjo pažnjo, zlasti pa je potrebna zdravstvena kontrola vse šoloobvezne mladine. To nalogo vrši pri nas državna šolska poliklinika pod vodstvom zdravnika dr. Lunačka, katerega asistira dr. Ciber. Iz letnega poročila šolske poliklinike je razvidno ogromno in poštvalno delo tega socialnega in humanitarnega zavoda v šolskem letu 1930/31.

V lanskem šolskem letu je imela državna šolska poliklinika pod zdravstvenim nadzorstvom 28 zavodov in sicer 15 srednjih, 5 strokovnih, 7 osnovnih in 1 obrtno šolo. Med drugim je klinika nadzorovala: I. Državno klasično gimnazijo (745), II. klasično gimnazijo (898), III. Drž. klasično gimnazijo (620), I. Drž. realno gimnazijo (597), žensko realno gimnazijo pri Uršulinkah (91), Drž. moško učiteljske 211, Drž. žensko učiteljske (311), Tehnično srednjo šolo (390), I. Deško meščansko šolo (250), II. Deško meščansko šolo (170), I. Dekliško meščansko šolo (172), II. Dekliško meščansko šolo (182), Meščansko šolo Lichtenturn (229), Notr. meščansko šolo Uršulink (51), Zunanjo meščansko šolo Uršulink (156), Meščansko šolo Zg. šiška (92), Meščansko šolo Vič (159), Trgovsko akademijo (137), Dvo-razredno trgovsko šolo 194, žensko učiteljske Uršulink (58), Obrtno šolo (229), Osnovno šolo v Mostah (648), Osnovno šolo na Vasi (457), Osnovno šolo Zg. šiška (348), Osnovno šolo Sv. Peter (184), Osnovno šolo v Hrušici (159), Drž. deško vadnico (168), Drž. dekliško vadnico (130), Otroški vrtec (40).

Skupaj je bilo sistematsko pregledanih 8096 otrok.

DEFEKTNOST UČENCEV OSNOVNIH ŠOL

Od pregledanih učencev osnovnih šol jih je bilo 770 defektnih. Statistika navaja slab vid v 45 primerih, defekt sluha 11, defekt nosa in grla 16, pljučna obolenja 34, vnetja kože 25, bezgavke 623, povečane žleznice 309, golša 134, sledovi golše 234, drža 154, druge bolezni 124 in caries zob 613 primerov. To velja za učence, od pregledanih učencev osnovnih šol jih je bilo defektnih 517, in sicer: defekt vida 41, defekt sluha 7, defekt nosa in grla 27, pljučna obolenja 44, koža 65, bezgavke 475, povečane žleznice 442, golša 143, sledovi golše 323, drža 252, druge bolezni 178, caries zob 512.

DEFEKTNOST UČENCEV SREDNJIH ŠOL

Od pregledanih srednješolcev je bilo defektnih 1391. Statistika navaja 352 primerov defekta vida, 18 defekta sluha, 23 defekta nosa in grla, 55 primerov pljučne obolenja, 54 kože, 276 primerov bezgavke, 499 primerov povečane žleznice: golša 292, sledovi golše 371, drža 325, druge bolezni 383, caries zob 683. Od pregledanih učencev jih je bilo bolnih, oziroma defektnih 871, in sicer: defekt vida 137, defekt sluha 31, defekt nosa in grla 65, pljučna obolenja 27, koža 28, bezgavke 395, povečane žleznice 182, golša 158, sledovi golše 219, drža 358, druge bolezni 315 in caries zob 595 primerov.

DEFEKTNOST UČENCEV STROKOVNIH ŠOL

Od pregledanih dijakov je bilo bolnih in defektnih 147 in sicer defekt vida 49, defekt sluha 7, defekt nosa in grla 13, pljučna obolenja 11, koža 31, bezgavke 21, povečane žleznice 23, golša 36, sledovi golše 71, drža 40, druge bolezni 98, caries zob 90 primerov. Od pregledanih učencev je bilo bolnih in defektnih 230 in sicer: defekt vida 23, defekt sluha 2, defekt nosa in grla 7, pljučna obolenja 3, koža 12, bezgavke 52, povečane žleznice 35, golša 44, sledovi golše 25, drža 45, druge bolezni 79 in caries zob 20.

DELO ŠOLSKE POLIKLINIKE

Šolska poliklinika je imela lani pet oddelkov in sicer splošni ambulatorij, zobni ambulatorij, otorinolaringološki, okulišni in antropološki oddelki. Splošni ambulatorij je posetilo 16.996 otrok, očesnega 627, otolar. ambulatorij 393, zobnega 2868, antropološkega 977, kopel v polikliniki pa 1282 gojencev. Celokupni poset v lanskem šolskem letu je znašal 24.512 učencev. V zobnem oddelku je kontraktualno nastavljen zobozdravnik delal 60 ur mesečno. Vsem siromašnim učencem vseh razredov

osnovnih in I. razreda srednjih šol so pravljali zobe. Ordinacij je bilo 2868, plombiranih je bilo 1060 zob, izmenjanih 1050 vložkov pri zdravljenju korenin, ekstrahiranih 430 zob, izvršenih 220 zobnih pregledov in zdravil so 42 ustnih obolenj.

V otorinolaringološkem oddelku je kontraktualno nastavljeni specialist ordiniral 5 ur mesečno. Ordinacij je bilo 393, med temi 9 operativnih posegov. Na očesnem oddelku je honorarni specialist ordiniral do aprila po pet ur, nato 10 ur mesečno. Ordinacij je bilo 627, 292 učencev je prešlo očala, operiran je bil 1. Kopaljo se je zanos 1282 otrok. Nekoliko manj kot lani, ker so prostori slabi, pokvaril se je pa tudi aparat.

V posvetovalnici se je oglasilo 640 staršev in 729 dijakov. Tuberkuulozne, anemične in slabotne otroke so na šolski polikliniki obsevali s kremenčevim lučjo; skupno je bilo obsevanih 3369 otrok.

Slabotni in siromašni učenci so od šolske poliklinike v glavnem šolskem odmoru dobivali skodelico toplega mleka, pozimi z dodatkom ovomaltine. Take mlečne kuhinje je imel zavod tri in sicer na polikliniki sami, v šoli Moste in v šoli na Viču. Dnevno je dobivalo mleko okrog 115 učencev. V kuhinji Nj. Vel. kraljice Marije je bilo razdeljenih brezplačno 3123 kosil, 4263 za polovično ceno in 1084 proti plačilu režijskih stroškov. Učenci strokovnih šol so prejeli brezplačno 703 obede, za polovično ceno 1525 in proti polnemu plačilu 1760 učencev.

Državna šolska poliklinika je pregledala tudi dijaška stanovanja in sicer pri onih dijakih, ki stanujejo pri tujih ljudeh. Pregledanih je bilo 112 stanovanj, od teh dve nista odgovarjali najpotrebnejšim higienskim zahtevam.

Pri pregledu šolskih poslopj je poliklinika na nekaterih zavodih ugotovila prenatrpanost šolskih prostorov z dijaštvom, zlasti na III. državni gimnaziji. Na tem zavodu ni šolske sobe, kjer bi na dijaka prišlo več kot 3.50 m².

POČITNISKE KOLONIJE ŠOLSKE POLIKLINIKE

Da se slabotna deca nekoliko okrepí, je šolska poliklinika organizirala šest kolonij (160 otrok). Tri kolonije so bile v juliju, tri v avgustu in sicer prva v Rakitni pod Krimom, druga v zdravstvenem domu v Lukovici in tretja v zdravstvenem domu v Medvodah.

Na polikliniki sta bila zaposlena dva talna zdravnik uradnika, en antropolog, trije honorarno nastavljeni specialisti in pet zaščitnih sester.

KINO LJUBLJANSKI DVOR

Ob najnižjih ljudskih cenah

4 in 6 Din

za osebo pri vseh predstavah.

Božanska

Greta Garbo

v filmu ljubavne strasti

Grešna strast

Predstave ob 4., pol 8. in 9. uri

Samo še danes!

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam, 2284.20 — 2291.04, Bruselj 789.38 — 791.74, Carih 1102.95 — 1106.25, Dunaj 796.48 — 798.88, London 275.35 — 276.17, New York 5652.62 — 5669.62, Pariz 222.16 — 222.82, Praga 167.75 — 168.25, Trst 296.07 — 296.97.

INOZEMSKA BORZE

Carih: Beograd 9.07, Pariz 20.14, London 24.965, New York 513.62, Bruselj 71.575, Milan 26.87, Madrid 46.30, Amsterdam 207.125, Berlin 121.85, Dunaj 72.215, Sofija 3.72, Praga 15.21, Varšava 57.55, Budimpešta 90.025, Bukarešta 3.06.

SOKOLJI DOPISUJTE SAMO NA SOKOLSKEM PIŠEMSKEM PAPIRJI

Danes premiera operete

prepojene z veselimi dunajskim humorjem, sladkim petjem in čarobno, omamljivo muziko Roberta Stolza

VESELA DUNAJSKA DEKLETA

ki jih pripelje k nam Vaš oboževani ljubljene

WILLY FORST

in njegovi partnerji, lepa

Lee Parry, Paul Hörbiger, Oskar Sima

Predstave ob 4., pol 8. in 9½ zvečer.

Krasen dopolnilni spored!

Predprodaja od 11. do pol 13. ure!

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

Dnevne vesti

— Iz železniške službe. Z rešenjem prometnega ministra sta v soglasju s predsednikom vlade premeščena po potrebi službe prometni uradnik Albin Puh iz Sevnice v Zidani most in prometni uradnik Martin Majhen iz Pragerskega v Zidani most.

— Upokojitve v poštni službi. Zakazom Nj. Vel. kralja sta na predlog prometnega ministra upokojena poštni uradnik v Novem mestu Albin Tavčar in poštni uradnik v Ribnici na Dolenjskem Evgen Endlicher.

— Svojo ženo ubil. Iz Nikšića poročajo, da je v ponedeljek v selu Ozreničah ngleđen seljak Stevan Kovačič v trenutku hipne blaznosti ubil svojo ženo s težkim železnim predmetom.

— Posojila drž. hipotek. banki. Drž. hipotekarna banka je letos v prvih 8 mesecih dovolila skupno 1275 posojil v znesku 283 milijonov 367.750 Din. Od teh posojil je hipoteknih 126.036.750 Din, meničnih na podlagi hipotek 26.462.000 Din in komunalnih 130.869.000 Din.

— Novi poštni centrali. Pri pošti v D. M. v Polju in pri pošti Studence pri Ljubljani sta bili 1. septembra otvorjeni telefonski centrali.

— Pogreb odličnega sokolskega delavca. Včeraj je bil v Splitu pogreb znanega sokolskega delavca Antona Tomaseca. Pogrebu so se udeležile vse šole, Sokoli iz raznih krajev Primorja, ban primorske banovine, načelnik občine z občinskimi svetniki itd. Velikostni pogreb je dokazal, koliko spoštovanje je Sokol Tomasec užival med tukajšnjim prebivalstvom.

— Otvoritev telefonskega prometa. Otvorjen je telefonski promet Ljubljana—Busto Arsizio, Gallarate in Legnano. Pristojbina za navadno govorilno enoto v vseh rečenih relacijah je 37.95 Din. Otvorjen je telefonski promet Konjic in Sv. Jurij ob Taboru z Nemčijo. Jugoslovanska terminalna taksa je 16.50 Din. Radeče pri Zidanem mostu — Celovec in Dunaj. Pristojbina v relaciji s Celovcem je 29.70 Din, z Dunajem pa 37.95 Din. Maribor—Thörl bei Alsenz in Mitterdorf im Murztale, pristojbina 29.70 Din. Maribor—Dečani in Podmokli, pristojbina v obeh relacijah je 54.45 Din. Ljubljana in Maribor — Millstadt, pristojbina v obeh relacijah 37.95 Din.

— Zvišanje govorilne pristojbine v telefonski relaciji Bled—Bukarešta. Po odloku prometnega ministra znaša pristojbina za navadno govorilno enoto v telefonski relaciji Bled—Bukarešta od sedaj 141.90 Din. Novinarski pogovori z Rumunijo po znižani pristojbini se od omenjenega dne naprej ukiniti.

— Paketi za Perzijo. Uradno se razglašajo, da je v Perziji do nadaljnjega trgovina državni monopol. Zato morajo pošiljatelji paketom za Perzijo prilagati uvozna dovoljenja perzijske vlade.

— Pravični kongres v Skopju. Stalni odbor je odločil, da se bo vršil IV. kongres jugoslovenskih pravnikov v Skopju v dneh 4., 5. in 6. oktobra t. l. Kdor se namerava kongresa udeležiti in se še ni prijavil, naj stori to nemudoma. Članarina znaša 100 Din, za državne in samoupravne uradnike 60 Din.

— Izpiti učitelje za ročna dela. Izpiti za državne strokovne učiteljice za ženska ročna dela (pred III. kategorijo) bodo 26. septembra pred komisijo ministrstva za trgovino in industrijo v prostorih višje ženske obrtne šole v Beogradu.

— Udrženje rezervnih oficirja i ratnika, pododbor Ljubljana, sporoča tovarišem, rezervnim oficirjem da priredi Jugoslovanski Turski klub skupno potovanje na Kajmakčalan in v Južno Srbijo z ogledom vseh historičnih znamenitosti Beograda, Skoplja, Prilepa s slavnimi manastirji in gradovi kraljeviča Marka, Bitolja, Kajmakčalana, gore 2521 m visoke, ovenčane s slavo naše vojske, kjer so s Srbi krvavili in zmagali ujedineni bratje Hrvati in Slovenci ramo ob ramo. Nato izlet v Gradsko, Niš in Stalač. Potovanje traja od 11. do 17. septembra t. l. Cena za popolno oskrbo na osebo Din 780, poleg tega polovična vožnja Ljubljana — Gradsko in nazaj: II. razred Din 899, III. razred Din 495 (brzovlak II. razred Din 927.50, III. razred Din 502.50). Prijave sprejema »Putnik« v vseh svojih poslovalnicah do 5. t. m.

— Nova javna lekarna v Laškem. Na pobudo mag. pharm. Evstahija Jurkasa, lekarniškega asistenta v Zagrebu, je ban dravske banovine odločil, da se ustanovi nova javna lekarna v Laškem. Interesenti imajo pravico pritožbe zoper to odločbo na ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje. Pritožbe morajo biti vložene v 15 dneh pri banki upravi.

— Potovanje zastopnikov jugoslovenskega gospodarstva v Prago, namenavano o priliki letošnjega praškega velesejma, se ne bo vršilo, ker se je z ozirom na težak gospodarski položaj prijavilo premalo interesentov.

— Prošnja krajevemu šolskemu odboru. Zaradi skorajšnjega začetka novega šolskega leta prosimo na.,ov, da čim prej reši našo vlogo glede nedeljskega dopolnjenega pouka na tukajšnjih osnovnih šolah, ki je bila vložena že 8. avgusta. Tudi prosimo, da se pri rešitvi res uvažujejo v dosedanjih prošnjah navedeni razlogi staršev, kot naj se tudi upoštevajo mnenja pedagogov, ki odgovarjajo današnjemu času. — Prizadeti starši.

— Opozorilo planincem. SPD, osrednji odbor, naznanja, da imajo člani, ki potujejo v skupini, najmanj 6 oseb, 50% popusta na železnici in to v II. in III. razredu mešanih in potniških vlakov. Uverjenja za polovično vožnjo se dobe v pisarni SPD, palača Ljubljanske kreditne banke, IV. nadstropje, dvigalo.

— Zanimanje Belgijcev za našo državo. Izlet večje skupine belgijskih industrijcev v Jugoslavijo je zaradi nepredvidenih ovir preložen na prihodnjo pomlad. Pač pa poseti te dni Jugoslavijo manjša skupina članov belgijsko-jugoslovenskega društva iz Bruslja. Belgijci посетijo Ljubljano, Zagreb, Sarajevo, Beograd in Dalmatinsko obalo.

— Panika na zagrebškem živilskem trgu. Poročali smo že, da je zagrebški mesar Mokrovič izjavil, da bo prodajal goveje meso po 4, 6 in 8 Din kg, pa tudi mesne izdelke mnogo ceneje, kakor drugi mesarji. In res je začel meso prodajati po teh cenah, kar je povzročilo med mesarji nepopisno paniko. Ljudje so navallili na njegovo mesnico tako, da je mesna knala zmanjkala in Mokrovič je moral svojo mesnico zapreti. To se je ponovilo tudi drugo jutro, ko je stala pred njegovo mesnico dolga vrsta ljudi. Drugi mesarji so pa zahtevali od tržnega nadzorstva, naj jim dovoli postaviti na odprtem prostoru klopi. Dovoljenja niso dobili, češ, da imajo svoje stojnice, na katerih lahko prodajajo meso tudi ceneje. Mokrovič je sklenil nadaljevati svojo akcijo, pripravil je 60 velikih volov in vse to količino mesa bo prodal po 4, 6 in 8 Din kg. Obeta se srdita borba med Mokrovičem in drugimi mesarji.

— Ekskurzija društva jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov v Pariz. Putnik Beograd organizira veliko ekskurzijo v Pariz. Odhod iz Beograda 20. septembra. Iz Ljubljane isti dan ob 20.30. Prijave sprejema Glavna uprava Udrženja Jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov v Beogradu, Kralja Ferdinanda ulica 7, do 8. septembra. Točnejše informacije pri Putniku. — Specijalna ekskurzija S. S. kraljica Marija se vrši, kakor smo že javili, od 16. do 29. septembra. Cena potovanja se je znižala od 9000 Din na 8000 Din. Za to poudarimo potovanje v Grčijo vzdolž naše in grške obale vlada veliko zanimanje in se interesentom priporoča takojšnje rezerviranje kabin.

— Pošta Čakovec dostavlja vse pakete na dom. Za pakete pošiljke, ki so namenjene v Čakovec, mora pošiljatelj plačati poleg težnje in vrednostne pristojbine še dostavilno namesto dosejane obvestitve.

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela meseca avgusta 1931 sledeče prispevke: I. Podružnice. Gornji grad 350.— Din; Brežice 186.— Din; skupaj 536.— Din. II. Nabiralniki. Dr. Juro Hrašovec, Celje 30.— Din. III. Aleks. Hudovernika sklad. Dr. J. Krevl, Litija 200.— Din; T. Lecher, Maribor 100.— Din; podružnica Kranj 200.— Din; dr. A. Kuhar, Ljubljana 200.— Din; J. Janežič, Ljubljana 200.— Din; Iv. Vrhovnik, Ljubljana 100.— Din; E. Jošna, Ljubljana 100.— Din; dr. E. Dereani, Ljubljana 300.— Din; A. Grom, Ljubljana 100.— Din; Jože Zupančič, Ljubljana 100.— Din; Ing. I. Arh, Praga 400.— Din; dr. J. Kersnik, Ljubljana 500.— Din; Vikt. Rohrmann, Ljubljana 300.— Din; Iv. Perdan na sl., Ljubljana 300.— Din; dr. J. Kušej, Ljubljana 100.— Din; M. Gruđen, Ljubljana 150.— Din; M. Marinček, Novomesto 100.— Din; L. Schwentner, Ljubljana 200.— Din; M. Senekovič, Ljubljana 200.— Din; dr. J. Stojan, Ljutomer 200.— Din; T. Bergman, Zalec 200.— Din; skupaj 4.150.— Din. IV. Rami prispevki. M. Mehle, Ljubljana 50 Din; J. Vrečko, Zemun 15 Din; J. Klemeč, Ljubljana 100.— Din; I. Rozman, Ljubljana 50.— Din; A. Potočnik, Ljubljana 400.— Din; De Reggi, Ljubljana 147.— Din; J. Zupančič, Ljubljana 100.— Din; M. Senekovič, Ljubljana, pokroviteljina 100.— Din;

Oiga Mazi, Ljubljana 20.— Din; dr. G. Gregorin, Ljubljana 50.— Din; skupaj 1052.— Din. Vsega vseh prispevkov 5.718.— Din.

— Velike letalske tekme. Kakor smo že poročali, se bodo vršile v nedeljo v naši državi velike letalske tekme za kraljev pokal. Prva skupina, v kateri bodo dvosedalni bojni aeroplani, bo letela tudi nad Ljubljano in Mariborom. Tekem se udeležijo okrog 100 aeroplanov, tako da jih bo letalo nad Ljubljano nad 90. Leteli bodo seveda v etapah in manjših skupinah ali pa posamezno. Kdaj prilete k nam, ni znano. Pot od Novega Sada in nazaj preko Niša, Skoplja, Sarajeva, Banjaluke, Karlova, Ljubljane, Maribora, Varaždina, Bjelovara in Zagreba, dolgo 1794 km, prelete baje v 7 urah. Potem takem prilete k nam dopoldne, morda baš k odkritju spomenika kralju Petru.

— Trta, ki ima 230 grozdov. Pred hišo Ante Elzana na Vieu raste trta, ki je letos izredno dobro obrodila. Elzan je odrezal 5 m dolgo trto in jo prinesel v Split. Na nji je 230 grozdov, ki tehtajo nad 70 kg.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo vreme sicer še spremenljivo, da se pa že obrača na bolje. Včeraj je bilo še po vseh krajih naše države oblačno in večinoma deževno. Najvišje temperatura je znašala v Skopju 31.6, v Splitu 28.2, v Beogradu 27, v Zagrebu 22.3, v Ljubljani 21.6, v Sarajevu 19.5, v Mariboru 19.2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762.4 mm, temperatura je znašala 13.8.

— Pri prinesli umorjenega novorojenčka v hišo matere morilke. Neko 18-letno dekle v vasi Pavlovec blizu Banjaluke je porodilo te dni na polju nezakonskega otroka. Kakor je v takih primerih že običajno, je dekle v strahu pred sramoto novorojenčka zadržalo v zakopalo. Ko se je vrnila nezakonska mati domov, so domaći opazili, da je zelo blede, niso pa slutili, kaj se je zgodilo. Kmalu so pa prinesli pastirski psi domov mrtvega otročiča, ki so ga bili na polju izkopali. Tako je prišel zločin na dan.

— Foto - sport zadovolji vsakogar s kamero, kupljeno pri Fr. P. ZAJEC, optik. Ljubljana, Stari trg 9. — Ceniki brezplačno. 59L

— Oblike in klobuke kemično čist. barva olisra in lika tovarna los, Reich.

Pri zaprtosti in hemeroidih, motnjah v želodcu in črevesu, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu je naravna »Franz Josefova« gredica, večkrat na dan použita, krasen pripomoček. Zdravniške izkušnje so ugotovile pri trehdesetih obolenjih, da deluje »Franz Josefova« gredica sigurno razkrajajoče in vselej milo odvajajoče. »Franz Josefova« gredica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— Iz Društvo »Soc« vabi svoje člane in članice, da se udeležijo v sob. dne 5. t. m. baklade in v ned. dne 6. t. m., odkritja spomenika blagopokojnemu kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju. Zbirališče 5. t. m. ob pol 8. uri zvečer pri Levu, 6. t. m. ob pol 9. jutraj istokot pri Levu. Da bo baklada in povorka čim impozantnejša, pripelje seboj svoje sorodnike in nad 14 let stare otroke. V kraljevem tednu, posebno pa 5. in 6. t. m., hočemo tudi na zunaj manifestirati ono prisrčno ljubezen in spoštovanje, ki nas veže za našim ljubljnim narodnim kraljem in njegovim presvitlim domom. Zato je udeležba narodna dolžnost in ne sme nihče izostati. Društvene znake se bo delilo na zbirališču za ceno 10 Din komad.

— Iz Narodna strokovna zveza pozivlja vse ljubljanske člane, da se v kar največjem številu udeležijo slavnostnega sprejema ob priliki odkritja spomenika kralju Petru I. — Zbirališče članstva je v nedeljo 6. septembra ob 9. dopoldne na Miklošičevi cesti pred Delavsko zbornico. Točno ob 10. uri krenejo člani NSZ s prapori na Krekov trg in se tam uvrstijo v povorko, ki bo šla po mestu. Za vsakega ljubljanskega člana je udeležba pri povorki častna dolžnost. Vsi člani naj imajo društvene znake. Znaki se bodo dobili tudi na zbirališču.

— Iz Udrženje rezervnih oficirja i ratnika naproša svoje člane odbora, člane in vse rezervne oficirje, da se udeležijo obhoda dne 6. t. m. po možnosti in uniformi ali pa v civilu z znakom. Zbirališče ob pol 9. dopoldne pri Vodnikovem spomeniku brez posebnih legitimacij. Naša posebna dolžnost je, da sodelujemo pri svečanostih ob odkritju spomenika kralja Osvoboditelja v čim večjem številu.

— Iz Stanodajci za čas Kraljevega tedna se naprošajo, da se točno ravna po navodilih stanovniškega urada velesejma. V primeru začasnega odsotnosti stanodajca pritrditve na vrata listek z označbo, kdaj se vrnete domov. Stanodajalec, ki odda stanovniškemu uradu javljeno prenočišča in kateregakoli nujnega razloga sam brez njegove vednosti, mora to nemudoma iaviti stanovniškemu uradu velesejma na glavnem kolodvoru, telefon šte. 2720. Če se stanodajalec izseli prej ali pozneje nego je označeno na stanovniškem listku, mora stanodajalec to nemudoma iaviti stanovniškemu uradu velesejma. Ker bo veliko tujcev priselo v Ljubljano z nočnimi vlaki, lahko stanodajalci prinese v stanovniški urad tudi ključke veznih vrat, na katerih mora biti privezan listek s točnim imenom stanodajalca ter z označbo ulice in hišne številke. Seveda prevzamemo vso odgovornost stanodajalci sami.

— Iz Sestanek perstinarjev v Ljubljani. Kmetijska družba v Ljubljani prireja dogovorno z banskou upravo. odd. za kmetijstvo sestanek vseh perstinarjev, ki se bo vršil 7. t. m. ob 10. v družbeni dvorani v Ljubljani. Novi trg 3. Namen sestanka je, določiti nadaljnje smernice za večje pospeševanje te prevažne panove. Uvodoma bo kratko predavanje z. inž. Abseca o standardu štajerske rlave kozoši. Dalje smernice za pospeševanje perstinarstva na kmetih. Konečno se bodo razmatrivala razna važna vprašanja, ki se tičejo umne reie teh prekoristnih domačih živalic. Na sestanek so vabljeni vsi perstinarji, ki se pekača praktično z rebo perutnine. ne

Zvočni kino Ideal

Samo še danes in jutri, zato:

Hitite in ogledite si filmsko veledelo, o čigar nepozabni lepoti govori vsa Ljubljana!

Ljubezen in zaobljuba

Po Richard Vossovem romanu »Dva človeka«

Charlotte Susa — Gustav Fröhlich

Predprodaja dnevno od 11. do 12½ ure.

Dveurne predstave ob 4., 7. in 9. uri

— Iz Koncert Pevske zveze (nastop 113 društev, 2400 članov) bo v torek 8. t. m. popoldne točno ob pol 3. Ker je to edini nastop te ogromne pevске skupine za čas kraljevega tedna, opozarjamo na ta izredni užitek vse prijatelje slovenske umetne in narodne pesmi. Predprodaja vstopnic v Matici knjigarni. Za slučaj slabega vremena bodo nastopili zbori v unionski dvorani in dramskem gledališču. V predprodaji se dobi program in pa partiturna knjižica vseh petih zborov, ki stane 5 Din.

— Spremembe v učiteljskem zboru državnega konservatorija in šole Glasbene Maticе. V učiteljski zbor drž. konservatorija v Ljubljani je vstopil kot pogodben član absolutni pariške Schole Cantorum gosp. Mirko Puggli. Poučeval bo solopetle gospe. V smislu sklepa odbora Glasbene Maticе je vstopila v učiteljski zbor v začetku šolskega leta 1931/2 gđna. Marica Vogelnikova in prevzela klavirski pouk na konservatoriju in na šoli Glasbene Maticе. Nadalje je zopet vstopila v učiteljski zbor drž. konservatorija in šole Glasbene Maticе ga. Ruža Šlajsova. Poučevala bo klavir.

— Iz Jezdni odsek Sokola Ljubljana poziva vse svoje člane, ki se žele udeležiti odkritja spomenika kralju Petru na konjih, da pridejo brezpogojno na sestanek, ki bo jutri 3. t. m. ob pol 9. v jahalnici na Bleiweisovi cesti, a ne v petek, kot je bilo določeno na zadnjem sestanku. Udeležba za vse člane strogo obvezna.

Vesela dunajska dekleta

K današnji premieri v Elitnem kinu Matica

Zopet smo dobili film, ki ga naša kinopublika z veseljem pozdravlja. Ustrezno bo pa z njim tudi onim, ki sicer ne zahajajo redno v kino, pa se radi v teh težkih časih tu pa tam od srca nasmejejo. V filmu »Vesela dunajska dekleta« se nam predstavi priljubljeni Willy Forst v zabavni, šaljivi opereti iz dobrih starih časov. Pokaže nam 0 brhkih dunajskih deklet, vse so lepe, vse živahne in podjetne. In vse so hčerke dvornega svetnika Leitnerja, kar je seveda mogoče samo v filmu, pa navzlic temu zabava ni nič manjša. Leitner se baš namerava poročiti z močno »obrabljeno« balerino, ki mu je pa klub svoji burni preteklosti zmešala glavo. Hčerke so seveda odločno proti očetovi ženitvi, med njimi in očetom pride do hudega prepiranja in ker se oče noče udati, ga hčerke kratkoma zapuste in se preselijo v hotel k svojemu plesnemu učitelju Avgustu.

Av gust ima pa v neki kavarni lepo kavarinjevo hčerko, v katero se je do ušes zaljubil in jo povabi k sebi. Dekle res pride in ko ji Avgust odkriva srce, prihajajo po vrsti v njegovo sbo hčerke dvornega svetnika, ena se pritožuje, da na oknu ni zaves, drugi je pretrda blazina itd. Kavarinjeva hčerka je seveda ogorčena in odide. Hčerke dvornega svetnika se nočejo vrniti domov, temveč začno nastopati v zakotnem baru kot plesalke. Čim oče to zve, hoče podati ostavko. Napoti se k prosvetnemu ministru, samcu v najboljši možski dobi, velikemu prijatelju ženskega spola, zlasti lepih nožic. Povedati mu hoče, kakšno so mu zagode hčerke, pa ga minister ne pusti do besede in ko iz njegovega pripovedovanja zve, da se pripravljajo na skupne plesalke v baru, je ves navdušen in povabi s seboj v bar tudi ogorčeno dvornega svetnika. Hočeš nočeš, se mora stari ukloniti in tako prideta v bar, kjer se minister imenito zabava, oče nastopajočih hčerk pa jezi.

Končno priredi stari dvorni svetnik v proslavo svojega jubileja domačo zabavo, na katero povabi tudi ministra in to priliko porabi hčerke, da se vrnejo k očetu. Plesni učitelj Avgust pa privede svojo izvoljenko in ji dokaže, da je govoril resnično, ko je trdil, da ne gre za njegove prijateljice, temveč za hčerke dvornega svetnika, ki jih uči samo plesati. Vse se konča srečno, vsi so zadovoljni.

Film je namenjen nepriljubljeni zabavi in razvedrilu in oboje je v polni meri doseženo. V ospredju stoji Willy Forst kot plesni učitelj, ki je v tem filmu še posebno simpatičen. Njegova glavna partnerica je Lee Harry, dražestno dunajska dekle, ki si takoj osvoji srca gledalcev. Starega dvornega svetnika igra Paul Hörbiger, ki ga poznamo že iz njegovih prejšnjih filmov. V filmu je več novih papevk, ki bodo gotovo kmalu prenešene tudi na naša tla. Skratka: film, ki se kar sam priporoča.

Emile Gaborian.

Vampirji velemesta

Roman

— Gotovo se je moralo zdeti ljudem vse to sumljivo.

— In da bo nesreča popolna, je šla Roza menjat bankovec za petsto frankov k trgovcu, ki naju dobro pozna, k nekemu Melusianu, in ta falot je nahujskal proti njeni javni osebnosti. Drznil se je celo trditi, da je bil pri njem policijski agent, ki mu je bilo naročeno aretirati nju.

Mascarot je vedel vse to bolje od Paula in dobro je tudi vedel, kaj je mogel Melusian reči. Toda kljub temu je pri pomnil.

— Preteklost morate pokopati in začeti novo življenje. Pripravljam vam drugačno, boljše življenje. Pa tudi sami se morate izpremeniti.

Paul si je globoko oddahnil.

— Pozabiti na Rožo! — je zamrmral. Blagorodni posredovalec je pri tem imenu namršil obrvi.

— Kaj! — je vzkliznil. — Vi še vedno mislite na to žensko?

Paul se je vzravnil.

— Osvetim se ji! — je dejal ogorčeno.

— To ne bo težko: pozabite, da ste jo sploh kdaj poznali.

— Ravnal se bom po vašem nasvetu, gospod, — je dejal Paul.

— To je možka beseda! Verjemite mi, da ne bo trajalo dolgo, pa boste hvalni Roži, da je vas zapustila.

Kmalu je imel Mascarot na Paula odločen vpliv.

— Zdaj se pa pomeniva o tisti službi za dvajset tisoč frankov, gospod, — je začel Paul.

— Eh, saj ni šlo nikoli za službo, dragi moj.

Paul je strašno prebledel.

— Kako to, gospod, — je jecjal, — saj ste mi obljubili...

— Za dvajset tisoč frankov, je-ži? Ne bojte se, dobite jih in še več. Ne smete me pa zapustiti. Star sem, rodbine nimam, sina mi boste nadomestovali...

Glejte, mislim sem na vas včeraj in v duhu sem zasnoval vso vašo bodočnost. Siromašen je, sem si mislil, toda, toda zakaj bi se ne oženil z bogato nevesto, ki prinese ogromno premoženje onemu, ki je znal razvneti njeno srce. Če govorim zdaj o bogati nevesti, storim to zato, ker eno poznam in če bi se zavzel za to zadevo vaš prijatelj dr. Hortebize...

Roza je lepo dekle, tisto o katerem govorim, pa je skoro tako lepo ko Roza in povrh še iz dobre hiše, izobraženo, duhovito. Imma dobra zveza in če bi bil njen mož talentiran umetnik, pesnik ali skladatelj, bi lahko napravil sijajno karijero.

Paul je bil ves rdeč, kajti o vsem tem je nekoč sam sanjal.

— In ko sem začel razmišljati, da ste nezakonski sin, sem preživljal v du-

hu cel roman. Pred letom 1793 so pripisovali vsakega nezakonskega otroka plemiču. Ali poznate svojega očeta? Ne. Kdo more trditi, da ni bil eden najodličnejših francoskih plemičev in da ni imel petsto tisoč funtov rente? Morda vas baš išče, da vam da svoje premoženje in ime. Ali bi hoteli postati vojvoda?

— Gospod, — je jecjal Paul.

Mascarot se je zasmejal.

— To so zaenkrat samo domneve, — je dejal zamisljeno.

Paul ni vedel, kaj naj si misli o tem.

— Kaj torej zahtevate od mene, gospod? — je vprašal.

— Zahtevam samo, da me brezpogojno ubogate.

— Saj vas bom, gospod. Toda bojim se, da se norčujete iz mena.

Namesto odgovora je Mascarot pozvonil Beaumarchetu, ki je takoj prišel.

— Ostani tu, jaz grem k Van Klopenu.

Potem se je obrnil k Paulu, rekloč:

— Nikar se ne norčujte in še danes vam doprinesem dokaz. Obedovala bova skupaj v restavraciji. Moram se pomeniti z vami, potem pa...

Obmolnil je, da bi pasel oči na Paulovem presenečenju, potem je pa nadaljeval.

— Potem vam pokažem dražestno dekle, ki sem jo vam izbral; vedeti moram, če vam bo všeč.

XI.

Mladi Gaston de Gandelu ni brez vzroka presenečen vzkliznil, ko je slišal, da slikar Andre sploh ne ve za damskega krojača Van Klopna. Mladi krojač je slovel skoraj po vsej Evropi.

Van Klopna je bil Holanec. Prvotno se je bil naselil sredi rojstnega mesta, pa mu obrt ni šla. Preselil se je torej v Pariz, kjer mu je v začetku tudi slaba predla, pozneje se mu je pa sreča nasmešila tako, da je postal v svoji stroki avtoriteta in da mu nobena konkurenca ni mogla do živga.

Najodličnejše pariške dame so naročale pri njem obleke. Ni torej čuda, da so mu ti uspehi zmešali glavo.

Bil je dobro rejen, rdečih lic, nesramen, domišljav, cinčen. Ženske, ki so hodile k njemu, so se mu celo tako priključevale, da so mu pripisovale duhovitost.

In k temu možu je odšel Mascarot s svojim varovancem po obedu v restavraciji.

V veliki predsobi sta stala dva lakaja, ki sta spoštljivo vstala, čim sta zagledala Mascarota.

— Gospod Van Klopna je zaposlen baš z gospo knezino Karazovo, — je dejal prvi lakaj. — Čim pa zve, da bi gospod naš govoril z njim, bo gotovo takoj poskrbel, da bosta lahko govorila. Ali želi gospod počakati v gospodovih zasebnih sobanah?

Mascarot je odklonil.

— Saj se mama nikamor ne mudi, — je odgovoril, — počakava kar v velikem salonu z gospodovimi klijenti. Je tam mnogo ljudi?

— Dober tucet dam.

Zagoneten zločin v genovskem pristanišču

Mlada pariška modistka najdena mrtva v čolnu — Njen zaročenec brez sledu izginil

Posadka italijanskega vojaškega motornega čolna je našla v soboto zvečer v genovskem zalivu blizu Spezie na zapadni italijanski obali zločljiv gumijasti čoln, iz katerega so močele človeške noge. Vojaki so odvekli čoln v pristanišče in pristaniška policija je našla v njem truplo mladenke, ki je imela na sebi samo kombinezo. Po potnem listu, ki so ga našli v njeni ročni torbici, so spoznali, da gre za znano pariško modistko Marietto Ireno Caravagniezovo. Preiskava je dognala, da je bil čoln najet v Monacu in da je torej vozil ob obali genovskega zaliva najbrž več dni. Čoln je najel znani pariški sportnik Alan Sabourrand, ki je imel očitno namen odpeljati se na Korziko, kamor je bila istočasno poslana njegova in dekličina priljaga.

Zdravniki so pregledali truplo nesrečnega dekleta. Vidnih znakov nasilja niso našli, samo na glavi je imela manjše rane. Pri obdukciji so našli majhno luknjico na vratu, nikjer pa ni bilo kroglice, ki bi bila mogla skozi to luknjico prodrati v hrbtenico ali glavo. Obdukcija je pokazala, da o kapi ne more biti govora. Histo loško in kemično preizkušanje še ni končano, tako da je smrt dekleta še vedno zagonetka, ki je tem bolj zasmotana, ker je zaročenec modistke Caravagniezove brez sledu izginil in ker njegovega trupla nikjer niso našli. Tudi ves nakit in denar mrtve modistke je izginil, v ročni torbici so našli samo potni list, toaletne potrebščine, zaročenčovo fotografijo, vizitke in druge malenkosti.

Iz Monaca je prispel v nedeljo v Spezio brat pogrešanega pariškega sportnika Alana Sabourranda, ki je spoznal čoln, s katerim se je njegov brat pred dnevi vozil v Monacu. Modistka pa ni poznal. Sestra umorjene Parižanke je povedala, da je nosila Marietto dva dragocena prstana. Ko je odhajala iz Monaca, je imela v ročni torbici okrog 500 frankov, njen zaročenec pa več tisočakov. Razlogov dolži Sabourranda umora ni, ker je bil v svojo nevesto do ušes zaljubljen. Tudi skupni samomor se izključuje. Najbolj verjetno je, da so čoln ponoči napadli morski roparji, ki so se zadnje čase zopet pojavili ob genovski obali in da so modistko umorili, njenega zaročenca pa kam odvekli, morda pa tudi njega umorili.

Vsi pariški listi obirno pišejo o tragediji modistke Caravagniezove. Preiskava je dognala, da je bila žrtev najbrž položena v čoln šele po

umoru in da je bil torej umor izvršen izven čolna. Na pljučih umorjene se ne pozna, da bi bila zadavljena ali da bi bila utonila. Zelodec nesrečnega dekleta je bil prazen, vode niti v njem, niti v pljučih ni bilo. Zato je nastalo vprašanje, ali ni bila zadana rana na vratu morda šele po smrti. Tudi pariško javnost je vest o tragediji mlade modistke zelo razburila. Caravagniezova je bila znana tudi kot sportnica, obenem se je pa zelo uspešno uveljavljala v znanem klobočarskem zavodu v ulici Saint Honore. Bila je tudi velika ljubiteljica avtomobilskega sporta in večkrat je vozila s hitrostjo 140 km na uro.

Otok podgan

Iz Newyorka poročajo, da je prispel tja večak v pokončavanju podgan A. G. Billig, da poskusi očistiti te ostudne golazni otok Riker. Ta otok je skladišče odpadkov, ki se nabere vsak dan v ameriški metropoli. Vsak dan je treba najmanj deset parnikov, da odpeljejo odpadke na otok, kjer jih sežgo. Ogenj na otoku gori neprerušoma že 20 let. Odpadki gore namreč noč in dan in ker jih neprestano dovažajo, ogenj nikoli ne ugasne.

Druga zanimivost otoka je ogromna množina podgan, ki se neverjetno hitro množe. En par podgan bi naplozil v petih letih skoraj sto milijonov potomcev, če bi se mogel neovirano razmnoževati. Število podgan na otoku Riker cenijo sedaj na pet milijonov. Ostudni glodavci ogražajo tudi mesto, ker jih parniki neprestano vozijo z otoka. V newyorškem pristanišču podgan že kar mrgoli in iz pristanišča uhajajo v mesto. Billig namerava pokončavati podgane s posebnim sredstvom, ki je njegova tajna. Gre za strup, ki podganam zelo diši in učinkuje šele, ko se podgane napijejo vode. Billig upa, da bo otok očistil podgan vsaj v toliki meri, da ne bodo več nevarne mestu.

Zanimiva statistika

V Berlinu prideta na enega ločenega moža dve ločeni ženi. To se zdi neverjetno, pa je vendar res, kajti možje navadno ne ostanejo dolgo ločeni, temveč zlezejo hitro drugič ali tretjič v zakonski jarem. Statistika berlinskih ločitev zakonov pa prča, da so možje dvakrat tako nezvesti kakor žene. Če je 10 zaradi ženine nezvestobe ločenih zakonov, jih je zaradi moževe 20. Moški so pač lahko komiselni ali pa se dajo lažje zasačiti pri zakonolomstvu.

Kar se tiče zločinov, imajo tudi moški prvenstvo. Na šest zločincev odpade samo ena ženska. Ropi in vlomi v blagajne so sploh moška dela. Kar se tiče študiranja, se ženske vedno bolj uveljavljajo v srednjih in visokih šolah Berlina, kjer zavzemajo študentke sedaj 20%, dočim so zavzemale pred vojno komaj 11 do 12%. Umetniške šole in akademije so polne žensk, na visokih šolah za telesno kulturo ženske celo prevladujejo. Nasprotno je pa na visokih tehniških šolah samo 1,5% žensk, na visokih živnozdravniških šolah pa 2,5%. Kar se tiče ločitve zakonov, je treba še omeniti, da se razdere največ zakonov med 5. in 10. letom zakonskega življenja. Po 15. letu se v Berlinu že skoraj nihče ne loči.

Panika v aeroplanu

V soboto zvečer so preživljali potniki nemškega aeroplana D 1727 na poti iz Münchena v Berlin strašne trenutke. Brusač Hutte iz Oberndorfa pri Kleinfurtu je odšel med poletom, ko se je aeroplan že blizal letališču v Fürthu, v umivalnico. V naslednjem hipu je zadonela močna detonacija in aeroplan se je stresel tako, da se je polastila potnikov nepopisna panika. Strojnik Werson je takoj planil v umivalnico, kjer je zagledal brusača vsega v plamenih.

Strojniku se je posrečilo ogenj pogasiti. Ko je bila odstranjena nevarnost, da se aeroplan vname, je opazil strojnik v kopalnici steklenico, iz katere so šli svigali plamenčki. Misli je, da gre za atentat. Kmalu se je pa izkazalo, da je pil Hutte iz steklenice slivovko in kadil pri tem cigareto. Najbrž se je slivovka, ki je morala biti zelo močna, vnela. Potniki so imeli pač srečo, da se aeroplan ni vnel.

Rusija gradi zrakoplove

Javna zbirka za zrakoplove, ki jo je organizirala ruska komunistična stranka, je vrgla 15 milijonov rubljev. Prvi v Rusiji izdelani zrakoplov se bo imenoval »Moskva«, njegov obseg bo znašal 2200 kubnih metrov. Drugi z obsegom 7500 m³ se bo imenoval »Leningrad«. Gradnjo zrakoplovov nadzira prof. Vorobjev. V načrtu je pa še gradnja velikega zrakoplova z obsegom 20.000 m³. S Zeppelinovimi tovarnami v Friedrichshafnu se sovjetska vlada pogaja glede zgraditve ogromnega zrakoplova z obsegom 40.000 m³.

Prva zračna proga v Rusiji, na kateri bodo letali zrakoplovi, bo vodila iz središča države do najskrajnejše severne meje. Druga proga bo vezala srednjeazijske puščave z obalo Tihga oceana. V Moskvi so začeli graditi bazo za zrakoplove, ki bo imela poleg dveh velikih hangarjev in šole za tehniško osobe tudi vse druge potrebne naprave.

OSVALD DOBEIC

Ljubljana

PRED ŠKOFIJO ŠTEV. 15

priporoča svojo bogato zalogo galanterijskega, kratkega in modnega blaga po najnižjih cenah.

Velika izbira vseh vrst nogavic, D. M. C. in O. M. S. predmetov.

NA DEBELO!

NA DROBNO!

Specijelni entel oblek in volan

francoski sistem pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

(poleg hotela Štrukelj)

»BREDA« žepni robci sm. Din 2.— Namodernejše vezenje zaves, pregrinjali in perila.

GORAZDOV UČNI ZAVOD

Pouk stenografije in strojepisja ter potrebnih merkantilnih predmetov po najnovejši in najuspešnejši metodi. — Pri glasila 1., 2. in 3. septembra od 9. do 12. ure dopoldne, Nunska ulica 19, pritrjuje. — Pismene prijave do 14. septembra pod naslovom J. Gorazd, Bled 2, Vila Rodica. 2443

BUKOVA DRVA
TRBOVELJSKI
PREMOG

pri št.

»KURIVO«

LJUBLJANA, Dunaj-

ska cesta št. 33

(na Balkanu)

Telefon 34—34

Modroce

predeluje in očisti žimo prahu na specialnem stroju samo

Rudolf Sever,
LJUBLJANA, Marijin trg 2

Klavirji! Pianini!

Svetovnih znamk kupite po globoko znižanih cenah pri

MUSICA, Ljubljana,
Sv. Petra cesta št. 40. — Najceneje izposojuje, popravlja in uglašuje!

Pozor! MLEKARNE IN TRGOVCI! Kuhano maslo kupuje v vsaki množini po najvišji dnevni ceni Franc Senčar, trgovec v Ljubotomu. 2462

KLAVIR

dobro ohranjen — prodam za Din 6000.—. Polze se: Marijin trg 2/II, od 8. do 12. ure dopoldne.

Soboslikarske in plesarske pomočnike

samo prvovrstne moči — sprejme takoj J. HLEBŠ, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 33. 2417

HIŠA Z ALI BREZ NJIVE naprodaj. Cena hiše 30.000 Din. Oboje ob prometni cesti Maribor-Ptuj. Hiša skoraj novo zidana z večjimi prostori, priprava za trgovino (brez konkurence) ali kakšno drugo obrt v bližini Ptuja. Pojasnila daje Martin Brus, Zgornji Breg-Ptuj. 2461

MI IŠČEMO VAS! In vi zopet nas! Vi iščete stalno zaposlitev, mi pa zopet agilne in zanesljive moči za domača dela, za pot, za vodstvo podružnice itd. Marijivim osebam se nudi prilika za brezskrbno bodočnost. — Proti priložni znamke za odgovor daje izčrpne informacije Berenyi, Ostjsek. 2463

Prijateljska dolžnost nam narekuje sporočiti pretutajno vest, da je dne 1. septembra ob 2. uri zjutraj preminul po dolgotrajni bolezni, ki jo je prenašal z občasovanja vredno potrpežljivostjo prečastiti gospod

Msgr. Karl Kokolj,

MORNARIŠKI SUPERIOR V P.

Nepozabnega prijatelja in splošno priljubljenega pokojnika spremimo na zadnji poti jutri dne 3. septembra ob 4. uri popoldne izpred hiše žalosti, Frančiškanska ulica št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.

Blagega pokojnika ohranimo v najlepšem spominu.

ZALUJOČI PRIJATELJI.